

Κείμενο

Μετασχηματίζοντας δημιουργικά την αμφισβήτηση (6606)

Μέσα στην τάξη ο εκπαιδευτικός με τους μαθητές αλληλεπιδρούν και αλληλοεπηρεάζονται από τις μεταξύ τους στάσεις και συμπεριφορές. Κάποιες φορές, ο λόγος του ενός συγκρούεται με τον λόγο του άλλου. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η αντίκρουση του λόγου του εκπαιδευτικού από τους μαθητές. Άλλωστε, ένας έφηβος δεν είναι μόνο ορθολογιστής ούτε μόνο φαντάζεται και να ονειροπολεί. Μπορεί παράλληλα να μονολογεί, να συζητά, να αμφισβητεί, να θυμώνει, να αντιδρά.

Για την εκδήλωση αυτής της αμφισβήτησης προϋποτίθεται η ύπαρξη ενός «συνεργατικού περιβάλλοντος» στο οποίο ο εκπαιδευτικός δεν είναι «γλωσσικός ηγεμόνας» των μαθητών, κάθε φορά που εκείνοι εκδηλώνουν μία διαφορετική άποψη για όσα συμβαίνουν στην τάξη ή έξω από αυτή. Η ελεύθερη έκφραση των μαθητών σε συνθήκες συνεργασίας, διαλόγου και ανάπτυξης κριτικού πνεύματος συνδέεται με τη δημιουργική εκμετάλλευση των δυνατοτήτων της γλώσσας. Με τη βοήθεια της γλώσσας οι μαθητές ενθαρρύνονται στην ανάληψη πρωτοβουλιών και δημιουργούνται κατάλληλες συνθήκες για την εξέλιξή τους σε επικοινωνιακά εύστοχους χρήστες της γλώσσας.

Η αξιοποίηση των ποικίλων διαλόγων που ξετυλίγονται στο σχολείο προσφέρει εξαιρετικές και πολυάριθμες ευκαιρίες στον εκπαιδευτικό για διεύρυνση του λεξιλογίου του μαθητών. Με διάθεση για δημιουργική εκμετάλλευση και φαντασία ο εκπαιδευτικός καλείται να αξιοποιεί τις φράσεις αμφισβήτησης των μαθητών του, στο πλαίσιο ενός επικοινωνιακού παιχνιδιού. Έτσι, η τάξη οδηγείται στη διερεύνηση καινούριων λέξεων και εκφραστικών σχημάτων, τα οποία λειτουργούν ως όχημα έκφρασης των συναισθημάτων και των θέσεων των μελών της μαθητικής κοινότητας.

Για παράδειγμα, από τις φράσεις των μαθητών του ο εκπαιδευτικός μπορεί να προκαλέσει μία αναζήτηση της φύσης και των χαρακτηριστικών των λέξεων που αυτοί χρησιμοποίησαν. Μπορεί ακόμη να σχηματίσει μία καλή εικόνα του μεγέθους του ατομικού λεξιλογίου του κάθε μαθητή, αλλά και των δυνατοτήτων του να διακρίνει την ομωνυμία, την πολυσημία και τη μετωνυμία των λέξεων ως παραλλαγές και όψεις της σημασίας τους. Είναι δυνατόν, επίσης, να ασχοληθεί με τη διαδικασία των ορισμών και των λεπτών υφολογικών διακρίσεων, με την ανάδειξη των σχέσεων και των διαφορών μεταξύ γεωγραφικών και κοινωνικών ποικιλιών της γλώσσας, μυώντας τους μαθητές στις σημασιολογικές σχέσεις των λέξεων. Επιπλέον, αξιοποιώντας τις διαλεκτικές προφορές και τις ποικιλίες στον λόγο των μαθητών στην τάξη, μπορεί να παρουσιάζει τη διάκριση του λαϊκού από το λόγιο στοιχείο και

να τους βοηθά να καταλάβουν τη χρήση αυτών των στοιχείων στις διάφορες «επικοινωνιακές περιστάσεις».

Καταληκτικά, θα πρότεινε κανείς τη δημιουργική εκμετάλλευση και την αξιοποίηση των ποικίλων χαρακτηριστικών του λόγου των μαθητών, πιστεύοντας ότι η στιγμή του αυθορμητισμού και της μη προσχεδιασμένης γλωσσικής έκφρασης παρέχει μοναδικές αφορμές για εμπλουτισμό και εμβάθυνση του γλωσσικού μαθήματος. Πρόκειται για προκλήσεις στις οποίες ο εκπαιδευτικός οφείλει να ανταποκριθεί.

N. Τσιτσανούδη - Μαλλίδη. (2013). *Γλώσσα και σύγχρονη (πρωτο)σχολική εκπαίδευση: Επίκαιρες προκλήσεις και προοπτικές*, 120-168. Αθήνα: Gutenberg (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Πώς, σύμφωνα με το κείμενο, ο εκπαιδευτικός μπορεί να αξιοποιήσει τους διαλόγους που αναπτύσσονται στην τάξη για τη γλωσσική ανάπτυξη των μαθητών του; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της δεύτερης παραγράφου (Για την εκδήλωση ... γλώσσας) του κειμένου;

(μονάδες 10)

B1. «Ενδιαφέρον παρουσιάζει η αντίκρουση του λόγου του εκπαιδευτικού από τους μαθητές»

Χρησιμοποιώντας την παραπάνω πρόταση, να δημιουργήσετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2. α. Ο τίτλος του κειμένου είναι κυριολεκτικός/δηλωτικός ή μεταφορικός / συνυποδηλωτικός;

(μονάδες 5)

β. Να δώσετε έναν δικό σας σύντομο μεταφορικό/συνυποδηλωτικό τίτλο στο κείμενο.

(μονάδες 10)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.1 Στο κείμενο η συγγραφέας πραγματεύεται τον τρόπο με τον οποίο ο καθηγητής μπορεί να αξιοποιήσει δημιουργικά και να μετασχηματίσει γόνιμα την αμφισβήτηση στην τάξη. Γιατί, με τη δημιουργική αμφισβήτηση, ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει την προσωπική πρωτοβουλία και ενισχύει την ελεύθερη έκφραση των σκέψεων και των συναισθημάτων των μαθητών του. Έτσι, μέσω των διαλόγων αμφισβήτησης, τους βοηθάει να γνωρίσουν βαθύτερα τις έννοιες των λέξεων, που οι ίδιοι χρησιμοποιούν, να μάθουν άλλες συνώνυμες ή αντίθετες, με αποτέλεσμα να διευρύνουν το λεξιλόγιό τους και να διεξάγεται στην τάξη ένας υγιής και εποικοδομητικός διάλογος.

A.2

Θεματική περίοδος: «Για την εκδήλωση...από αυτή.»

Λεπτομέρειες: «Η ελεύθερη έκφραση...της γλώσσας.»

Κατακλείδα: Δεν έχει κατακλείδα

B.1 Ενδιαφέρον παρουσιάζει ο τρόπος με τον οποίο οι μαθητές αντικρούουν το λόγο του καθηγητή. Γιατί, προκειμένου να εκφράσουν την αντίθεσή τους, οι μαθητές μπαίνουν σε μια διαδικασία μάθησης η οποία απαιτεί την αμέριστη προσοχή τους για την ενδελεχή επεξεργασία των θέσεων του δασκάλου τους. Αυτή η πνευματική άσκηση επιβάλλει τη δημιουργική αξιοποίηση του γλωσσικού κώδικα των μαθητών, αφού θα χρειαστεί να ανασύρουν από το λεξιλογικό τους οπλοστάσιο τις κατάλληλες λέξεις με τις οποίες θα στηρίξουν την αντίθεσή τους.

B.2 α. Ο τίτλος του κειμένου είναι μεταφορικός/ συνυποδηλωτικός.

β. «Η επιστράτευση της αμφισβήτησης για την καταπολέμηση της γλωσσικής ένδειας».

Κείμενο

Μετασχηματίζοντας δημιουργικά την αμφισβήτηση.(6609)

Μέσα στην τάξη ο εκπαιδευτικός με τους μαθητές αλληλεπιδρούν και αλληλοεπηρεάζονται από τις μεταξύ τους στάσεις και συμπεριφορές. Κάποιες φορές, ο λόγος του ενός συγκρούεται με τον λόγο του άλλου. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η αντίκρουση του λόγου του εκπαιδευτικού από τους μαθητές. Άλλωστε, ένας έφηβος δεν είναι μόνο ορθολογιστής ούτε μόνο φαντάζεται και να ονειροπολεί. Μπορεί παράλληλα να μονολογεί, να συζητά, να αμφισβητεί, να θυμώνει, να αντιδρά.

Για την εκδήλωση αυτής της αμφισβήτησης προϋποτίθεται η ύπαρξη ενός «συνεργατικού περιβάλλοντος» στο οποίο ο εκπαιδευτικός δεν είναι «γλωσσικός ηγεμόνας» των μαθητών, κάθε φορά που εκείνοι εκδηλώνουν μία διαφορετική άποψη για όσα συμβαίνουν στην τάξη ή έξω από αυτή. Η ελεύθερη έκφραση των μαθητών σε συνθήκες συνεργασίας, διαλόγου και ανάπτυξης κριτικού πνεύματος συνδέεται με τη δημιουργική εκμετάλλευση των δυνατοτήτων της γλώσσας. Με τη βοήθεια της γλώσσας οι μαθητές ενθαρρύνονται στην ανάληψη πρωτοβουλιών και δημιουργούνται κατάλληλες συνθήκες για την εξέλιξή τους σε επικοινωνιακά εύστοχους χρήστες της γλώσσας.

Η **αξιοποίηση** των ποικίλων διαλόγων που ξετυλίγονται στο σχολείο προσφέρει εξαιρετικές και πολυάριθμες ευκαιρίες στον εκπαιδευτικό για διεύρυνση του λεξιλογίου του μαθητών. Με διάθεση για **δημιουργική** εκμετάλλευση και φαντασία ο εκπαιδευτικός καλείται να αξιοποιεί τις φράσεις αμφισβήτησης των **μαθητών** του, στο πλαίσιο ενός επικοινωνιακού παιχνιδιού. Έτσι, η τάξη οδηγείται στη διερεύνηση καινούριων λέξεων και εκφραστικών σχημάτων, τα οποία λειτουργούν ως όχημα έκφρασης των **συναισθημάτων** και των θέσεων των μελών της **μαθητικής κοινότητας**.

Για παράδειγμα, από τις φράσεις των μαθητών του ο εκπαιδευτικός μπορεί να προκαλέσει μία αναζήτηση της φύσης και των χαρακτηριστικών των λέξεων που αυτοί χρησιμοποίησαν. Μπορεί ακόμη να σχηματίσει μία καλή εικόνα του μεγέθους του ατομικού λεξιλογίου του κάθε μαθητή, αλλά και των δυνατοτήτων του να διακρίνει την ομωνυμία, την πολυσημία και τη μετωνυμία των λέξεων ως παραλλαγές και όψεις της σημασίας τους. Είναι δυνατόν, επίσης, να ασχοληθεί με τη διαδικασία των ορισμών και των λεπτών υφολογικών διακρίσεων, με την ανάδειξη των σχέσεων και των διαφορών μεταξύ γεωγραφικών και κοινωνικών ποικιλιών της γλώσσας, μυώντας τους μαθητές στις σημασιολογικές σχέσεις των λέξεων. Επιπλέον,

αξιοποιώντας τις διαλεκτικές προφορές και τις ποικιλίες στον λόγο των μαθητών στην τάξη, μπορεί να παρουσιάζει τη διάκριση του λαϊκού από το λόγιο στοιχείο και να τους βοηθά να καταλάβουν τη χρήση αυτών των στοιχείων στις διάφορες «επικοινωνιακές περιστάσεις».

Καταληκτικά, θα πρότεινε κανείς τη δημιουργική εκμετάλλευση και την αξιοποίηση των ποικίλων χαρακτηριστικών του λόγου των μαθητών, πιστεύοντας ότι η στιγμή του αυθορμητισμού και της μη προσχεδιασμένης γλωσσικής έκφρασης παρέχει μοναδικές αφορμές για εμπλουτισμό και εμβάθυνση του γλωσσικού μαθήματος. Πρόκειται για προκλήσεις στις οποίες ο εκπαιδευτικός οφείλει να ανταποκριθεί.

N. Τσιτσανούδη - Μαλλίδη. (2013). *Γλώσσα και σύγχρονη (πρωτο)σχολική εκπαίδευση: Επίκαιρες προκλήσεις και προοπτικές*, 120-168. Αθήνα: Gutenberg (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Με ποιον τρόπο, σύμφωνα με το κείμενο, ο εκπαιδευτικός μπορεί να διευρύνει το λεξιλόγιο των μαθητών του; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της τρίτης παραγράφου (Η αξιοποίηση ... κοινότητας) του κειμένου;

(μονάδες 10)

B1. Να συντάξετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων, στην οποία να χρησιμοποιήσετε λέξεις/φράσεις του κειμένου με **έντονη γραφή**, με βάση τη σημασία τους στο κείμενο: **αξιοποίηση, δημιουργική, μαθητών, συναισθημάτων, μαθητικής κοινότητας.***

(μονάδες 10)

B2. α. Να επισημάνετε στο κείμενο δύο όρους του ειδικού λεξιλογίου.

(μονάδες 10)

β. Να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 5)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.1 Σύμφωνα με το κείμενο, ο εκπαιδευτικός αξιοποιώντας το διάλογο, σε συνδυασμό με την έμφυτη αμφισβήτηση των νέων, είναι δυνατόν να διευρύνει το λεξιλόγιό τους. Γιατί, στην προσπάθειά τους οι μαθητές να εκφράσουν την αντίθεσή τους και να τεκμηριώσουν τις αντιρρήσεις τους κινητοποιούν τη μνήμη τους και ανασύρουν από τις μνημονικές τους αποθήκες τις κατάλληλες λέξεις για να διατυπώσουν με επιτυχία την αμφισβήτησή τους. Αυτή η διαδικασία, αν και επίπονη, είναι απαραίτητη γιατί σε βάθος χρόνου, αναβαθμίζει το λεξιλόγιο των μαθητών και η έκφρασή τους αποκτά ποιοτικά χαρακτηριστικά.

A.2 Θεματική περίοδος : «*Η αξιοποίηση...μαθητών.*»

Λεπτομέρειες : «*Μέση διάθεση... κοινότητας.*»

Κατακλείδα : Δεν υπάρχει κατακλείδα

B.1 Στην εποχή μας οι νέοι δυσκολεύονται να εκδηλώσουν τα **συναισθήματά** τους και να εκφράσουν με άνεση τις απόψεις τους. Αυτή τη δυσκολία μπορεί να τη θεραπεύσει ο δάσκαλος - ο εκπαιδευτικός με τη **δημιουργική αξιοποίηση** όλων των διδακτικών μέσων που διαθέτει, ενθαρρύνοντας την ελεύθερη συναισθηματική έκφραση των **μαθητών** του, γιατί έτσι οι **μαθητικές κοινότητες** με την κατάλληλη παιδεία θα μετεξελιχθούν σε υγιείς κοινότητες ενηλίκων.

B.2 α. συνεργατικού περιβάλλοντος, γλωσσικός ηγεμόνας

β. Η χρήση του ειδικού λεξιλογίου υπηρετεί την εύστοχη τεκμηρίωση των απόψεων του συγγραφέα, με την οποία επιτυγχάνεται η ακρίβεια στη διατύπωση των επιχειρημάτων του.

Κείμενο

Μετασχηματίζοντας δημιουργικά την αμφισβήτηση (6611).

Μέσα στην τάξη ο εκπαιδευτικός με τους μαθητές αλληλεπιδρούν και αλληλοεπηρεάζονται από τις μεταξύ τους στάσεις και συμπεριφορές. Κάποιες φορές, ο λόγος του ενός συγκρούεται με τον λόγο του άλλου. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η αντίκρουση του λόγου του εκπαιδευτικού από τους μαθητές. Άλλωστε, ένας έφηβος δεν είναι μόνο ορθολογιστής ούτε μόνο φαντάζεται και να ονειροπολεί. Μπορεί παράλληλα να μονολογεί, να συζητά, να αμφισβητεί, να θυμώνει, να αντιδρά.

Για την εκδήλωση αυτής της αμφισβήτησης προϋποτίθεται η ύπαρξη ενός «συνεργατικού περιβάλλοντος» στο οποίο ο εκπαιδευτικός δεν είναι «γλωσσικός ηγεμόνας» των μαθητών, κάθε φορά που εκείνοι εκδηλώνουν μία διαφορετική άποψη για όσα συμβαίνουν στην τάξη ή έξω από αυτή. Η ελεύθερη έκφραση των μαθητών σε συνθήκες συνεργασίας, διαλόγου και ανάπτυξης κριτικού πνεύματος συνδέεται με τη δημιουργική εκμετάλλευση των δυνατοτήτων της γλώσσας. Με τη βοήθεια της γλώσσας οι μαθητές ενθαρρύνονται στην ανάληψη πρωτοβουλιών και δημιουργούνται κατάλληλες συνθήκες για την εξέλιξή τους σε επικοινωνιακά εύστοχους χρήστες της γλώσσας.

Η αξιοποίηση των ποικίλων διαλόγων που ξετυλίγονται στο σχολείο προσφέρει εξαιρετικές και πολυάριθμες ευκαιρίες στον εκπαιδευτικό για διεύρυνση του λεξιλογίου του μαθητών. Με διάθεση για δημιουργική εκμετάλλευση και φαντασία ο εκπαιδευτικός καλείται να αξιοποιεί τις φράσεις αμφισβήτησης των μαθητών του, στο πλαίσιο ενός επικοινωνιακού παιχνιδιού. Έτσι, η τάξη οδηγείται στη διερεύνηση καινούριων λέξεων και εκφραστικών σχημάτων, τα οποία λειτουργούν ως όχημα έκφρασης των συναισθημάτων και των θέσεων των μελών της μαθητικής κοινότητας.

Για παράδειγμα, από τις φράσεις των μαθητών του ο εκπαιδευτικός μπορεί να προκαλέσει μία αναζήτηση της φύσης και των χαρακτηριστικών των λέξεων που αυτοί χρησιμοποίησαν. Μπορεί ακόμη να σχηματίσει μία καλή εικόνα του μεγέθους του ατομικού λεξιλογίου του κάθε μαθητή, αλλά και των δυνατοτήτων του να διακρίνει την ομωνυμία, την πολυσημία και τη μετωνυμία των λέξεων ως παραλλαγές και όψεις της σημασίας τους. Είναι δυνατόν, επίσης, να ασχοληθεί με τη διαδικασία των ορισμών και των λεπτών υφολογικών διακρίσεων, με την ανάδειξη των σχέσεων και των διαφορών μεταξύ γεωγραφικών και κοινωνικών ποικιλιών της γλώσσας, μώνοντας τους μαθητές στις σημασιολογικές σχέσεις των λέξεων. Επιπλέον, αξιοποιώντας τις διαλεκτικές προφορές και τις ποικιλίες στον λόγο των μαθητών στην τάξη, μπορεί να παρουσιάζει τη διάκριση του λαϊκού από το λόγιο στοιχείο και να τους βοηθά να καταλάβουν τη χρήση αυτών των στοιχείων στις διάφορες «επικοινωνιακές περιστάσεις».

Καταληκτικά, θα πρότεινε κανείς τη δημιουργική εκμετάλλευση και την αξιοποίηση των ποικίλων χαρακτηριστικών του λόγου των μαθητών, πιστεύοντας ότι η στιγμή του αυθορμητισμού και της μη προσχεδιασμένης γλωσσικής έκφρασης παρέχει

μοναδικές αφορμές για εμπλουτισμό και εμπάθυνση του γλωσσικού μαθήματος. Πρόκειται για προκλήσεις στις οποίες ο εκπαιδευτικός οφείλει να ανταποκριθεί.

N. Τσιτσανούδη - Μαλλίδη. (2013). *Γλώσσα και σύγχρονη (πρωτο)σχολική εκπαίδευση: Επίκαιρες προκλήσεις και προοπτικές*, 120-168. Αθήνα: Gutenberg (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Γιατί, σύμφωνα με τη συγγραφέα, η ύπαρξη περιβάλλοντος συνεργασίας στην τάξη βοηθά στο να γίνουν οι μαθητές αποτελεσματικοί χρήστες της γλώσσας; (60-80 λέξεις).

(μονάδες 15)

A2. Να δώσετε από έναν πλαγιότιτλο στην τέταρτη παράγραφο (Για παράδειγμα... περιστάσεις) και την πέμπτη παράγραφο (Καταληκτικά... να ανταποκριθεί) του κειμένου.

(μονάδες 10)

B1. «Ενδιαφέρον παρουσιάζει η αντίκρουση του λόγου του εκπαιδευτικού από τους μαθητές».

Χρησιμοποιώντας την παραπάνω πρόταση, να δημιουργήσετε μία παράγραφο (50-60 λέξεις).

(μονάδες 10)

B2. Ποιες από τις υπογραμμισμένες λέξεις των παρακάτω προτάσεων έχουν μεταφορική/συνυποδηλωτική σημασία και ποιες κυριολεκτική/δηλωτική;

1. Οι μαθητές ενθαρρύνονται στην ανάληψη πρωτοβουλιών.
2. [Οι διάλογοι] ξετυλίγονται στο σχολείο.
3. Η τάξη οδηγείται στη διερεύνηση καινούργιων λέξεων.

(μονάδες 15)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.1 Στο κείμενο η συγγραφέας υποστηρίζει, ότι η δημιουργία περιβάλλοντος συνεργασίας, μεταξύ καθηγητή και μαθητών, βοηθάει τους μαθητές να χειρίζονται σωστά και με άνεση τη γλώσσα. Γιατί, το κλίμα συνεργασίας που αναπτύσσεται με το διάλογο, συνιστά τον ακρογωνιαίο λίθο για ουσιαστική και αποτελεσματική κατάκτηση της γνώσης. Έτσι ο δάσκαλος λειτουργεί ως μυσταγωγός, ο οποίος με ελκυστικές γλωσσικές ασκήσεις θα κεντρίσει το ενδιαφέρον του μαθητή να γνωρίσει την πολυσημία των λέξεων, που συχνά χρησιμοποιεί στην επικοινωνία του με τους άλλους. Παράλληλα θα τον μυήσει στη γοητεία που ασκεί η γνώση, όταν μέσα από έναν λεξιλογικό πλούτο αναβαθμίζεται και ο τρόπος με τον οποίο εκφράζεται και επικοινωνεί.

A.2

4^η§: Η αξιοποίηση της γλωσσικής ποικιλίας για την καταπολέμηση της λεξιλογικής ένδειας των μαθητών.

5^η§: Πρόκληση για τον εκπαιδευτικό ο αυθορμητισμός των μαθητών για δημιουργική αξιοποίηση του γλωσσικού κώδικα.

B.1 Παιδευτικό ενδιαφέρον παρουσιάζει και η στάση των μαθητών, όταν νιώσουν την ανάγκη να αντικρούσουν κάποιες φορές, κατά τη μαθησιακή διαδικασία, τις τοποθετήσεις του καθηγητή σε κάποια θέματα. Αυτή, όμως, η αντιπαράθεση απαιτεί από το μαθητή να είναι προσεκτικός ακροατής και δέκτης, γεγονός που απαιτεί να βρίσκονται σε εγρήγορση όλες οι νοητικές του λειτουργίες για να μπορεί, ανακαλώντας τις κατάλληλες λέξεις-έννοιες, από τις μνημονικές του αποθήκες, να οργανώσει δημιουργικά την αντίθεσή του. Διαδικασία που προάγει τη συνοχή και την όξυνση της σκέψης, με την παράλληλη αναβάθμιση του λεξιλογίου και των εκφραστικών μέσων του μαθητή.

- B.2**
- 1 κυριολεκτική/ δηλωτική χρήση της γλώσσας
 - 2 μεταφορική/ συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας
 - 3 μεταφορική/ συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας